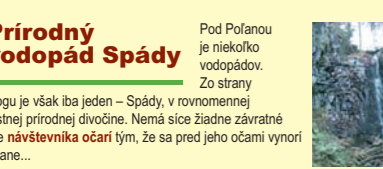

Nádherný kus vysoko položenéj, ľudmi ešte stále málo známej krajiny medzi Čiernym Balogom, Lomom nad Rimavicou, a Osrblím. **Miestni volajú tieto končiny „vrchy“**. Nachádza sa tu viacero menších chránených území. Územie patrí súčasne aj do Chránenej polovnej oblasti Poľana.

4. Chránený areál Meandre Kamenistého potoka

Meandre sú **zaujímavý prírodný jav**, keď sa vodný tok vplyvom nízkeho sklonu svojho koryta vlní sluckovým spôsobom. V tomto prípade je to o to zaujímavejšie, že sa jedná o nadmorskú výšku viac ako 800 metrov, kedy by človek predpokladal skôr prúdži spád potoka...

3. Prírodný vodopád Spády

Čierneho Balogu je však iba jeden – Spády, v rovnomennej doline, v ozaštnej prírodnej divočine. Nemá síce žiadne závažné parametre, ale **návštevníka očari** tým, že sa pred jeho očami vynorí celkom nečakane...

4. Národná prírodná rezervácia Hrončokový grúň

Táto NPR ponúka pohľad na zachovaný kus **pôvodného lesného spoločenstva smrek**, jedle, javora horského a bukka s jaseňom a brestom. Nachádza sa v nadmorskej výške 1000 metrov. Vedie cez ňu iba sotva badateľný chodník. V období jeleň ruje je možné tu vidieť (súčasť Chránenej polovnej oblasti Poľana) aj kapitálne jelene.

6. Lom nad Rimavicou

Lom nad Rimavicou je hlavným sídlom v tej časti CHKO, ktorá sa nachádza na OZ Čierny Balog; svojou nadmorskou výškou 1015 metrov je **najvyššie položenou obcou** na Slovensku. Je iba samozrejme, že ľudia v týchto odľahlých končinách sa živilí a žijú v veľkej časti prácou v lese. V posledných rokoch sa na okolitých liazoch vytvára z pôvodných, ale aj novopostavených chat veľmi pekná rekreačná oblasť. Každoročne sú v Lome n. Rimavicou Preteký SR malotraktorov. Vrch Čierťaž nad obcou poskytuje jeden z najkrajších výhľadov na Slovensku

14. ODŠTEPNÝ ZÁVOD ČIERNY BALOG

Informačná mapa 1: 100 000

7. Obec Sihla

Obec Sihla neďaleko Lomu n.Rim., obkolesená hrebeňmi Poľany, Zákľuk s Obrubovancom a Nízkymi Tatrami v pozadí. Tak ako v Lome n.Rim., aj tu sa zachovali **ľudové tradície** (7.a). V obci možno nájsť, tak ako aj v Lome n. Rimavicou, niekoľko desiatok pôvodných, zachovaných dreveníc. Tradíciu dnes majú **preteký voľských záprahov pod názvom „Jarmo“** (7.b).

8. Železorzudná taviaca pec

Železorzudná taviaca pec z 19. storočia na Troch Vodách za obcou Osrblie – vypovedá o charaktere osídlenia okolia z minulosti. Pec je zakonzervovaná a je jednou z **externých zostávok náuhočného chodníka Lesníckeho skanzenu** v Čiernom Balogu.

10. Umelecké stvárnenie lesných prameňov

Umelecké stvárnenie lesných prameňov (10.a,b) umelcami Ekartu – medzinárodného združenia, ktoré už niekoľko rokov pôsobí v letnom období na území nášho závodu. Prvé roky sa umelci zaoberali najmä prameňmi a studničkami v dolinách Osrblia i ďalších, dnes Ekoart prispieva svojimi výtvarnými dielami k zušľachteniu Lesníckeho skanzenu v Čiernom Balogu.

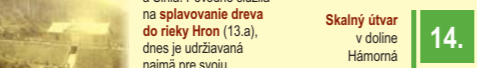

11. Cyklotrasa a turistický chodník pod Hrbom

Cyklotrasa a turistický chodník pod Hrbom neďaleko **geografického stredu Slovenska** na Hrbe sú medzi oboma druhmi turistov dobre známe. Na území závodu je najmä Rudná magistrála, vedúca hrebeňmi Veporských vrchov.

12. Chata Pod Hrbom

Hrb je **geografickým stredom Slovenska**. Prostredie dýcha vzrušujúcou atmosférou zachovanej pôvodnej prírody. Ku chate sa dá dostať pešo alebo cyklistickou túrou, trvajúcou niekoľko hodín. Stať však v presnom strede Slovenska sa určite aspoň raz v živote vyplatí.

13. Vodná nádrž Hrončok z 19. st.

Vodná nádrž Hrončok leží medzi obcami Hronec a Sihla. Pôvodne slúžila na **splavovanie dreva do rieky Hron** (13.a), dnes je udržiavaná najmä pre svoju historicko-technickú, a rekreačnú hodnotu (13.b,c). Jej objem je výše stotisíc kubických metrov vetrovou katastrofou, ale na kráse bráto neubralo.

14. Biele skaly

Lyžiarsky vlek priamo v obci je veľmi obľúbený – poskytuje totiž **dobrú lyžovačku** s priateľnými cenami pre menej náročných lyžiarov, no súčasne i príjemnejšie vybavenosti strediska. Pri ubytovaní na väčšine rekreačných chat závodu je možné využívať jeho služby, pretože je ľahko dostupný.

15. Čierny Balog

Čierny Balog je **sídlom nášho Odštepňého závodu** (15.a). Rozahliá obec, tvorená niekoľkými miestnymi časťami, s vyše 5 tisíc obyvateľmi a s **tradiciami ľudovej tvorivosti, architektúry, folklóru** (15.b), vychádzajúcimi z **drevorubačských, lúčnych a pastierskych prác** (15.c). V logu obce je drevorubačské náradie, čo jasne vypovedá o histórii obce. V obci vari ani niet rodiny, v ktorej by aspoň jeden jej člen nepracoval v lesnom hospodárstve.

16. Rodné miesto Jozefa Dekreta Matejovie

V Čiernom Balogu – Dobroči sa narodil zakladateľ slovenského a spoluzakladateľ európskeho lesníctva, **Jozef Dekret Matejovie** (1774-1841) (16.a). **Dom na mieste rodného domu J. D. Matejovie** (16.b) s pamätnou tabuľkou (16.c), a pamätník J.D.M. (16.d) pri budove závodu. Tento skromný človek, pochádzajúci z rodiny jednoducho čiernobalockého drevorubača, sa svojim záujmom, vedomosťami a vynájadzavosťou vypracoval až na vysokú lesnícku funkciu v Banskej Bystrici, kde je aj pochovaný.

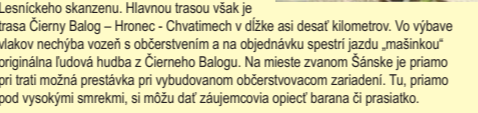
17. Partizánsky cintorín na Tistom Javore

Tento cintorín v nadmorskej výške 1000 metrov je **pamiatkou na boje Slovenského národného povstania**. Miestni obyvatelia kladli aktívny odpor nemeckej armáde, využívajúc detailné znalosti tunajších terénov. Ani to však nezabránilo tomu, aby mnohí z nich v bojoch prišli o život. Ich hroby so skromnými pamätníkmi sú rozosiate takmer po celom území závodu.

18. Čiernohronska lesná železnica

Čiernohronska lesná železnica je **významnou atrakciou** pre návštevníkov Čierneho Balogu. Po zrušení jej prevádzky štátnymi lesmi v roku 1983 sa dobrovoľníci ujali rekonštrukcie časti jej trati a v rámci známej akcie „Strom života“ vytvorili ozajstný magnet pre návštevníkov. Ročne sa ňou prevezú desiatky tisíc turistov, ktorí majú možnosť sa ňou doviezť aj dotk Lesníckeho skanzenu. Hlavnou trasou však je trasa Čierny Balog – Hronec - Chvatimech v dĺžke asi desať kilometrov. Vo výbave vlakov nechýba vozeň s občerštením a na objednávku spesťri jazdu „mašinkou“ originálna ľudová hudba z Čierneho Balogu. Na mieste zvanom Šánske je priamo pri trati možná prešľavka pri vybudovanom občerštovacom zariadení. Tu, priamo pod vysokými smrekmi, si môžu dať záujemcovia opiecť barana či prasliako.

19. Lyžiarsky areál Urbanov vrch v Čiernom Balogu

Lyžiarsky vlek priamo v obci je veľmi obľúbený – poskytuje totiž **dobrú lyžovačku** s priateľnými cenami pre menej náročných lyžiarov, no súčasne i príjemnejšie vybavenosti strediska. Pri ubytovaní na väčšine rekreačných chat závodu je možné využívať jeho služby, pretože je ľahko dostupný.

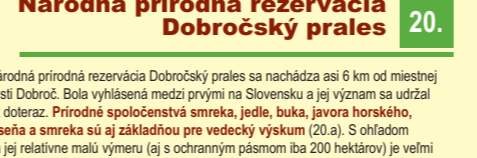
21. Lesnícky skanzen

Jediný a jedinečný slovenský Lesnícky skanzen sa nachádza vo Vydrovskej doline asi 1 km od obce Čierny Balog. Vznikol v r. 2002 a odvtedy ho navštívilo takmer stotisíc návštevníkov, medzi nimi veľa významných osobností a hostí zo zahraničia. Predstavuje jediné múzeum slovenského lesníckeho a drevorubačského života od minulosti po dnes. Na rozlohe 140 hektárov, najmä okolo 3 km dlhého náuhočného chodníka a na miestnych lúčach sa nachádza množstvo zaujímavých exponátov, ktoré predstavujú lesnícku históriu a súčasnosť celého slovenského lesníctva, s akcentom na miestnu, čiernobalockú oblasť. Každoročne pribúdajú nové, originálne exponáty a zariadenia infraštruktúry. Sezóna trvá od 1. mája do konca septembra. Jej vyvrcholením je v mesiaci júli organizovaný Deň Stromu, na ktorom sa zúčastňujú tisíce priaznivcov lesa a zvedavcov. Medzi návštevníkmi už boli viacerí ministri, prezident, veľvlstanci a známi umelci. Lesnícky skanzen nie je oddelený od okolitého prostredia. Tak sa v ňom môžu ľudia stretnúť s plnou lesníckou prevádzkou.

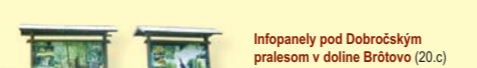
20. Národná prírodná rezervácia Dobročský prales

Národná prírodná rezervácia Dobročský prales sa nachádza asi 6 km od miestnej časti Dobroč. Bola vyhlásená medzi prvými na Slovensku a jej význam sa udržal až doteraz. **Prírodné spoločenstvá smreka, jedle, buk, javora horského, jaseňa a smrek** sú aj základňou pre **vedecký výskum** (20.a). S ohľadom na jej relatívne malú výšku (aj s ochranným pásmom iba 200 hektárov) je veľmi zraniteľná vysokou návštevnosťou. Preto je od roku 1996 do nej vstup povolený iba pre odborníkov. Ostatní záujemcovia však môžu prísť až bezprostredne k jej hranici a do pralesa aspoň nazrieť.

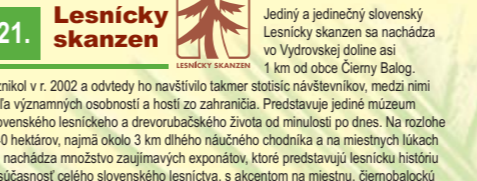
22. Diplom Rady Európy pre NPR Dobročský prales

Význam pralesa ocenia svojim diplomom aj Rada Európy. Diplom sa udeľuje pre najvýznamnejšie chránené územia Európy na dobu 5 rokov. Po piatich rokoch sa koná revízia stavu nielen samotnej NPR, ale aj širokého okruhu priľahlých lesov. Ak je ich stav dobrý, diplom sa prepožičia na ďalšie roky.

24. Horská chata Zbojská

Prostredie, v ktorom sa chata nachádza, **treba jednoducho vidieť, vycíchnuť, prežiť**. Návštevníka preniká pocit odľahlosti, neznáma, v ktorom mu o to lepšie padne jej útulnosť a pohostinnosť.

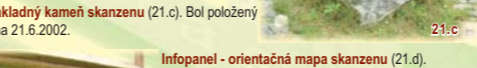
23. Ozubnicová železnica z Brezna do Tisovca

Originálna **železničná trať**, vedúca cez Michalovu a Pohronskú Polhuru až do Tisovca, má kľúčovým sklonu ozubnicovú konštrukciu, podobne ako vo Vysokých Tatrách.

25. Národná prírodná rezervácia Fabova hoľa

Trchu bokom leží štvrtina územia závodu, v centrálnej časti Nízkych Tatier. **Známe turistické lokality** Tále, Trangoska, Srďiečko, Chopok... patria do správy Odštepňého závodu v Čiernom Balogu.

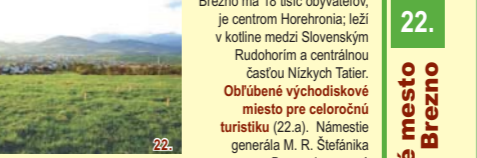
26. Hrebeň Nízkych Tatier pod Dumbierom

Území aj známu Bystriansku jaskyňu, ktorú **ročne navštvia tisíce turistov**. Po prechádzke stiesnenými chodbami jaskyne sa návštevník zhlboka nadýchne voňavého horského vzduchu pri výchoze z jaskyne.

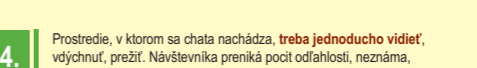
27. Horský potok Krúpová pod Chopkom

Detailný pohľad na potok Krúpová v rovnomennej doline pod dvetisícmetrovým Chopkom sa ničím nedá zahabiť horskými bystrinami Vysokých Tatier...

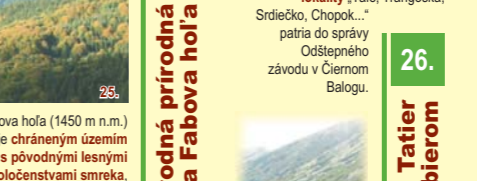
28. Bystrianska jaskyňa

Obec Bystrá nie je obdoraná iba svojou východiskovou polohou do srdca turisticky južnej strany Nízkych Tatier, ale ako jaskynu na šľahačke má priamo na svojom území aj známu Bystriansku jaskyňu, ktorú **ročne navštvia tisíce turistov**. Po prechádzke stiesnenými chodbami jaskyne sa návštevník zhlboka nadýchne voňavého horského vzduchu pri výchoze z jaskyne.

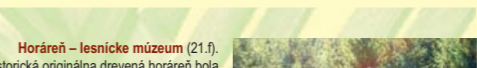
29. Rekreačná oblasť Tále - Nízke Tatry

Hotel Partizán v Tále je **synonymom turistickej príťažlivosti** tejto oblasti už desať desaťročí. V jeho okolí sú dnes desiatky najrôznejších športovo-rekreačných zariadení, poskytujúcich po celý rok žiadané služby.

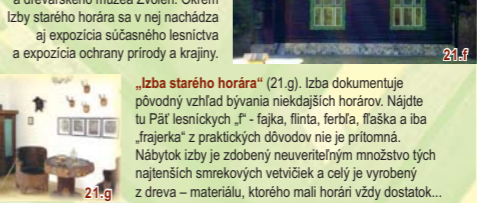
30. Lyžiarsky areál na Tálloch

Lyžovačka na Tálloch je veľmi obľúbená. Svoje uplatnenie tu nájdú lyžiari s menšími i vysokými športovými nárokmi. Samozrejmosťou je perfektný servis a infraštruktúra.

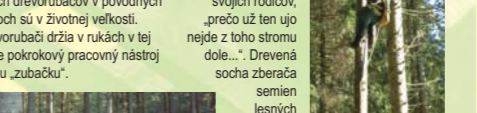
31. Golfové ihrisko na Tálloch

To, čo znamená v zime lyžovanie, dokáže na Tálloch mnohým v lete nahradiť hra golfu... samozrejme s čarovnou kulisou hrebeňa Nízkych Tatier.

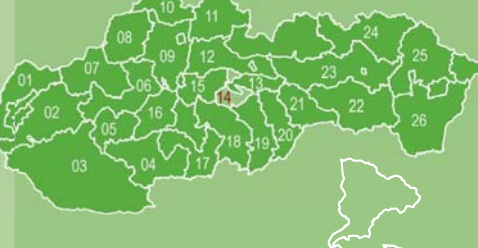
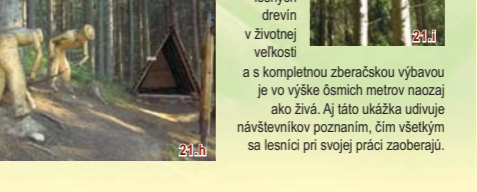
30. Mýto pod Dumbierom

V obci je pamätná tabuľa pripomínajúca učiteľské **působenie spisovateľa Františka Švantnera**. Mnoho domov v obci dnes slúži na rekreačné účely. Lyžiarsky vlek patrí k jedným z najznámejších.

31. Jaskyňa Mŕtvych netopierov

Jedna z naposledy objavených rozsiahlých jaskýň Slovenska je **originálna najmä svojou vysokohorskou polohou**. Nachádza sa v hĺbom pásme a jej etážové chodby vedú z južnej horehronskej strany popod chatu gen. M. R. Štefánika pod Dumbierom, až na severnú, liptovskú stranu. Časť z nich, so zachovanými pozostatkami – kostami – netopierov, je sezónne prístupná verejnosti.

Tento materiál vydali LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, s.p. Banská Bystrica pre potreby lesných informačných kancelárií. Autor textu a fotografií: Ing. Boris Pekarič, Grafický návrh a spracovanie: Mária Gálová, Sabča, MÚC Zvolen, editovanie reprografie: Autorská spolupráca: Ing. Ján Mičovský, CSc. Vytlačili: VKU, a.s., Harmanec Rok vydania: 2006, vydanie prvé

VKU, a.s. Harmanec – osvedčený dodávateľ turistických máp z celého Slovenska. Podkladová mapa tohto materiálu je vlastnictvom VKU, a.s., Harmanec. Jej reprodukovanie a šírenie je možné len s písomným súhlasom vlastníka. © VKU, a.s. Harmanec

